

AMABWIRIZA YO GUKORESHA IKARITA YO KUBIKUZA

1.IBISOBANURO BY'AMAGAMBO

IMuri aya masezerano:

LOLC UNGUKA Finance PLC yitwa LUFi/ Ikigo cy'imari /muri aya masezerano iha abakiriya bayo amakarita iyo ubusabe bwabo bwakiriwe kandi bukemerwa.

Konti cyangwa Konti za sosiyete bisobanura konti ifitanye isano n'iyi karita kandi ishyirwaho na nyiri konti kugirango ijye ikorerwaho ibikorwa bye bijyanye na serivisi zitangwa hakoreshejwe ikarita.

Nyiri karita bivuga umuntu ufite konti(yihariye cyangwa ihuriweho) ikurwaho amafaranga hakurikijwe ibikorwa hifashishijwe ikarita.

Umukiriya bisobanura umuntu usaba guhabwa ikarita n'ikigo cy'imari

ATM Imashini yikoresha iba iri mu Rwanda cyangwa hanze yarwo igaragaza ikirango cya Visa/ SMARTCASH.

Ikarita bisobanura ikarita yo kubikuza LUF iha abakiriya bayo.

Ibikorwa bikorwa hifashishijwe ikarita bisobanura agaciro ka serivisi cyangwa k'ibicuruzwa bigurwa hifashishijwe iyo karita kandi bikagaragazwa n'inyandiko y'ibyagurishijwe cyangwa iy'amafaranga yabikujwe hakoreshejwe iyo karita.

Nyirikarita w'Ibanze bisobanura umuntu wahawe iyo karita naho nyirikarita w'inyyongera bigasobanura undi muntu nawe wahawe ikarita y'inyyongera ijjyanye n'iyo konti.

PIN bisobanura umubare w'ibanga uranga umuntu ku giti cye LUF iha umuntu ufite ikarita kugirango abashe kuyikoresha.

POS bisobanura imashini ikoreshwa n'umucuruzi cyangwa n'ikigo kibifitiye uruhushya ikagaragaza ikirango cya Visa card /SMARTCASH ikagira n'umwanya

yakiriramo amakarita n'ibikorwa by'ubucuruzi bikorwa hifashishijwe amakarita

2.ICYO IKARITA IGAMILJE

Ikarita ifasha nyirayo gukora ibi bikorwa bikurikira:

Kubikuza amafaranga kuri ATM mu bwoko bwifaranga bukoreshwa n'igihugu iyo ATM iherereyemo.

Kwishyura ibicuruzwa na serivisi haba mu gihugu cyangwa hanze yacyo hakoreshejwe ikoranabuhanga.

Kubasha kumenya binyuze kuri ATM amafaranga asigaye kuri konti kimwe n'uko ibikorwa bya nyuma byo kubikuza no kubitsa kuri konti byagiye bikorwa.

Gukorera kuri ATM hakurikijwe umubare w'amafaranga wemewe na ikigo cy'imari, ibikorwa byo kuvana amafaranga kuri konti imwe ya LUF ukayashyira ku yindi konti yayo umukiriya yatanze kandi yemewe na LUF.

3.ITANGWA RY'IKARITA Y'IBANZE N'IKARITA Y'INYONGERA

LUF iha abakiriya amakarita iyo ubusabe bwabo bwemewe.

Bisabwe mu nyandiko na nyiri karita w'ibanz, LUF ishobora, ikerikije uko ibyumva, guha ikarita y'inyyongera undi muntu uvugwa muri ubwo busabe kandi ibikorwa by'ubucuruzi bikorerwa kuri iyo karita bikabazwa nyiri karita w'ibanz.

4.UMUBARE W'IBANGA URANGA UMUNTU KU GITI CYE

Umubare w'ibanga uranga umuntu ku giti cye ni ingenzi kugirango umuntu abashe kugera kuri serivisi z'ATM n'iza POS kandi LUF iwuha nyirikarita ikanawumumenyesha mu ibanga mu nyandiko.

Nyiri karita ni we uba ashinzwe kubungubunga umutekano n'imikoreshereze myiza y'ikarita ye n'iy'umubare w'ibanga uranga umuntu ku giti cye. Akora ibishoboka byose kugirango idatakara cyangwa kugirango idakoreshwa n'abandi bantu batabifye uburenganzira. Nyirikarita na nyirikonti bishyura Ikigo cy'imari bafatanyije iyo hagize ibyangirika, igihombo kiboneka cyangwa ibibazo bivuka bitewe n'uko nyirikarita atabashije kuzuza inshingano ze.

Iyo umubare w'ibanga umenyewe n'umuntu utabifye uburenganzira, nyirikarita agomba guhita abimenesha santere ishinzwe imicungire y'amakarita. Uko byagenda kose, nyirikarita aryozwa n'ikigo cy' Imari Iibikorwa byose bikozwe hifashishijwe iyo karita n'undi muntu waba warabashije kuyibona nyirikarita yaba yarabyemeye cyangwa atarabyemeye mbere y'uko amenyesha ikigo cy'imari ibyerekeryane n'ibura ryayo nk'aho yaba ari we wayikoreshaga ku giti cye.

5.IMITIKORESHEREZE Y'IKARITA

Nyirikarita na nyirikonti bagomba gukoresha iyo karita n'iyo konti ku buryo bushimishije nk'uko biba bisabwa n'ikigo cy'imari rimwe na rimwe. Icyemezo cyo kumenya niba iyo karita cyangwa iyo konti ikoreshwa cyangwa icungwa neza bigenwa na LUF kandi icyo cyemezo kireba nyirikonti na nyirikarita.

LUF ntawo yishingira kuba umucuruzi cyangwa ikigo cy'ubucuruzi cya kwanga ikoreshwa ry'ikarita ku mpamvu iyo ari yo yose.

Umubare w'amafaranga abikujwe wandikwa n'ATM n'ubwisyu bukorwa na nyirikarita

nyirikarita akoreshheje ikarita yahawe akurwa kuri konti ye yo muri LUF.

Mbere yo gukoresha ikarita ye, nyirikarita agomba kureba niba hari amafaranga ahagije kuri konti ku buryo yabasha kwishyura ibikorwa bikorwa hakoreshejwe ikarita cyangwa akabanza kugirana ubwumvikane na LUF ku byerekereanye no kwishyura icyo gikorwa.

Gukoresha ikarita mu buriganya, mu buryo budakwiye cyangwa bunyuranyije n'amategeko byaba bikozwe na nyirikarita, nyirikonti cyangwa n'undi muntu uwo ari we wese ntibimukuraho ko aba agomba kwishyura ikigo cy'imari ibyo ayigomba bijyanye n'imikoreshereze yayo.

LUF ntiiryoza na nyirikarita cyangwa nyirikonti ibicuruzwa cyangwa serivisi izo ari zo zose abacuzzi baha nyirikarita cyangwa undi muntu uhabwa ibyo bicuruzwa n'izo serivisi zavuzwe. Amakimbirane akomotse ku itangwa ry'ibyo bicuruzwa cyangwa ry'izo serivisi akemurwa mu buryo butaziguye hamwe n'abacuzzi bitabaye ngombwa ko ikigo cy'imari kibigiramo uruhare urwo ari rwo rwose. Nyirikonti ntabwo akuriraho inshingano zo kwishyura LUF ibyo ayigomba bijyanye n'ibikorwa biba byarakozwe hifashishijwe ikarita.

6.INGINGO ZIHARIYE ZIYANYE N'IMIKORESHEREZE Y'ATMs

Ibikorwa bigaragazwa n'ATM cyangwa n'uko bishobora gushyirwa ku mpapuro hifashishijwe mudasobwa biba ari ibimenyetso bihagije kandi bitagibwaho impaka bigaragaza amafaranga yabikujwe na nyirikarita hifashishijwe ikarita ahaye ikigo cy'imari uburenganzira bwo gukura amafaranga kuri konti. LUF na sosiyete ishinzwe gufata neza imashini z'ATM nta na rimwe ibazwa ibijyanye n'imikorere mibi, gupfa kw'izo mashini by'igihe runaka cyangwa Imikoreshereze mibi yazo cyangwa indi mpamvu iyo ari yo yose ishobora gutuma ikarita ifatirwa cyangwa ishobora gutuma yangirika, ishwanyuka cyangwa itabasha gukoreshwa kandi ntabwo iryoza ingaruka izo ari zo zose zitewe n'ibi bimaze kuvugwa,

Imikoreshereze mibi y'ATM cyangwa kugerageza gukoresha umubare w'ibanga uranga umuntu ku giti cye utari wo bituma ikarita ifatirwa ako kanya; ibyo bikurwaho n'uko nyirikarita ahamagaye ku ishami

yafungurijeho konti ye afite uburyo bushobora kuranga neza uwo ari we.

Mu gihe hatabayeho imyitwarire mibi mu buryo bugenderewe cyangwa uburangare bukomeye bw'abakozi ba LUF cyangwa bw'abayihagarariye, LUF ntabwo iryoza ibihombo ibyo ari byo byose cyangwa ibyangirika bitewe no guhagarara gukora cyangwa kubura kw'amashanyarazi kuri ATM cyangwa gupfa cyangwa kwangirika kwa yo cyangwa bitewe n'imikoreshereze rusange ya serivisi z'ATM na nyirikarita.

7.GUTAKAZA CYANGWA KWIBWA IKARITA

Mu masaha y'akazi ya santere ishinzwe imicungire y'amakarita, nyirikarita amenyesha ubuyobozi bw'yo santere ko ikarita ye yatakaye, yibwe cyangwa ko yatwawe kabone n'yo ibyo byaba byarakozwe n'umwe mu bagize umuryango wa nyirikarita. Ajya cyangwa ahamagara ubwe kuri LUF afite indangamuntu ye. Cyangwa, iryo menyeha rishobora gukorwa hifashishijwe ubundi buryo bw'itumanaho nka telefone, ariko kugirango iryo menyeha ribashe kugira agaciro, ryemezwa mu nyandiko hifashishijwe ifishi ya yabugenewe ishyirwaho umukono na nyirikarita ubwe ku giti cye akanerekana indangamuntu ye.

Iyo ikarita itakariye, yibiwe cyangwa habayeho gukeka ko yibiwe hanze y'igihugu, nyirikarita ahita abimenyesha ako kanya santere ishinzwe imicungire y'amakarita akoreshheje telefone cyangwa imeyiri. Ariko, iryo takara, ukwibwa cyangwa gukeka ko ikarita yibwe byemezwa mu nyandiko hakoreshejwe ifishi cyangwa ibaruwa iriho umukono wa nyirikarita yoherereza Santere ya ishinzwe imicungire y'amakarita hakoreshejwe ubutumwa bushinganye bunyuzwa mu iposita.

Iyo habayeho kutumvikana neza ku byerekereanye n'itariki nyakuri n'igihe iryo menyeha ryagereye

kuri LUF, isaha n'itariki Santere Ishinzwe Imicungire y'amakarita yakiriyeho ukwemeza ibura ry'iyo karita mu nyandiko ni yo igenderwaho.

Ikigo cy' Imari gikurikije uko byumvikana , gishobora gusaba nyirikarita kumenyesha polisi ibyerekereanye n'iro takara, iyibwa cyangwa uko gukeka ko iyo karita yatwawe noneho igasaba ikimenyetso kigaragaza ko iryo menyeha ryakozwe.

Haseguriwe ibiteganywa mu ngingo ya 9 iri mu bice bikurikira, inshingano za nyiri karita n'iza nyiri konti imbere y'ikigo cy'imari, uko byagenda kose, zikomeza kubaho kugeza igihe LUF yakiriyeho imenyesha ryanditse ko iyo karita yatakaye, yibwe cyangwa habayeho gukeka ko bayitwaye. Nyirikarita na nyirikonti babazwa bose hamwe bafatanyije ibyerekereanye n'ibikorwa bikorwa hifashishijwe iyo karita byagaragaye kuri konti mbere y'uko ikigo cy'imari cyakira ukwemeza kw'ibura ryayo kuvugwa muri iki gika.

Ibyo kandi bifatwa nk'aho byakozwe na nyirikarita ubwe ku giti cye.

Iyo itakara ry'iyo karita, iyibwa ryayo, cyangwa gukeka ko bayitwaye bitangarijwe kure n'umuntu utari nyirayo yaba abifitiye uburenganzira cyangwa ari ntabwo afite, LUF ntabwo iryoza ibintu bya nyirikarita bishobora kwangirika bitewe n'uko kubura kw'yo karita

8.IKARITA Y'INYONGERA

Nyirikarita w'ibanze ni we urebwa n'ibyerekereanye n'uburyo nyirikarita w'inyongera akoresha ikarita n'ibikorwa ayikoresha ndetse n'ibyo ananirwa gukora iyo byagenze gutyo nk'aho yaba ari nyirikarita ku giti cye wayikoresheje. LUF, ibisabwe mu nyandiko na nyirikarita w'ibanze ikuraho ikarita y'inyongera noneho igasubizwa ikigo cy'imari.

9. INSHINGANO ZA NYIRIKARITA W'IBANZE

Iyo nyirikarita akoze ikosa cyangwa agize uburangare mu bijyanye no gufata neza ikarita ye cyangwa umubare we w'ibanga uranga umuntu ku giti cye (PIN), LUF ifite uburenganzira bwo kugeza icyo kibazo kuri polisi no gusaba indishyi nyirikarita afatanyije na nyirikonti kabone n'yo umwe muri bo yaba

yarayimenesheje ibyerekeleranye n'ibura, iyibwa cyangwa gukeka ko iyo karita yatwawe.

10. INSHINGANO Z'ABAFITE KONTI BAHURIYEHO

Abafile konti ihuriweho ikorerwaho ibikorwa bikorwa hifashishijwe ikarita baryozwa bose uko bakabaye ibyangizwa biturutse ku nshingano za nyirikarita ku byerekeleranye n'imikoreshereze no gufata neza iyo karita kugeza igihe :

- (i) Iyo karita isubirijwe ikigo cy'imari cyangwa
- (ii) Irengereje igihe cyangwa Konti ifungiwe cyangwa bigaragarijwe ikigo cy'imari na yo ikabyemera ko aba barebwa n'iyi konti bakurikira na LUF ubwayo bamenyeshejwe ko amasezerano agenga konti ihuriweho ari guseswa na: Nyirikarita/ba nyirikarita cyangwa ba nyirikonti ihuriweho bose

11. AMAFARANGA YA SERIVISI ASABWA

Nyirikarita atanga amafaranga ngarukamwaka yo kwiishyurwa ikarita. Atanga kandi andi mafaranga yo gusimbura ikarita yatakaye cyangwa yibwe. Ayo mafaranga agenwa buri gihe n'ikigo cy'imari.

Hishyurwa kandi amafaranga yo kubikuza amafaranga kuri ATM iyo ari yo yose; yaba iyo mu gihugu imbere cyangwa hanze yacyo

12. IGIHE IKARITA IMARA, IVUGURURWA N'IKURWAHO RYAYO

Ikarita ikora kugeza igihe izarangirira kiba kiyanditseho. Ikarita ihita ivugururwa ako kanya ikimara kurangira cyeretse gusa igihe nyirayo yahaye ikigo cy'Imari andi mabwiriza anyuranye n'iri hame mu gihe cy'ukwezi

kumwe mbere yuko irangira. Gusaba ikarita nshya bikorwa na nyirikarita bitewe n'uko abishaka.

Ikarita ikomeza kuba umutungo wa LUF; ikaba ishobora kuyikuraho uko ibyumva igehe icyo ari cyo cyose cyangwa ikanga kuyivugurura igehe irangiye bitabaye ngombwa gusobanura impamvu yafashe icyo cyemezo. Iyo bigenze gutyo, nyirikarita ahagarika kuyikoresha uhoreye igihe asabiwe kuyisubiza akayishyikiriza ikigo cy'Imari. Ubwo busabe bugezwa kuri nyirikarita bunyujije kuri aderese imeyiri yanditse, kuri telefone cyangwa bugashyikirizwa nyirayo mu ntoki kuri aderese ye ya nyuma izwi. Nyirikarita ashobora gukurikiranwa mu nkiko iyo akomeje gukoresha ikarita ye nyuma yo gusabwa kuyisubiza. Iyo konti iyo karita ikoresherezwaho ifunzwe, nyirikarita afite inshingano zo guhita asubiza LUF iyo karita.

Iyo nyirikarita apfuye cyangwa ahombye cyangwa iyo we ku gitи cye cyangwa undi mutnu arenze ku biteganywa n'aya masezerano mu gihe cyose akiraho, LUF usibye gufata ibyemezo byo kwishyuza ibyangijwe ishobora gufata izindi ngamba za ngombwa zigamije guhagaraika ikoreshwa ry'ijo karita ikanayikuraho.

13. IBIKWA RY'INYANDIKO N'AMAKURU AJYANYE N'IBIKORWA BIKORWA HAKORESHEJWE IKARITA:

IGIHE CYO GUTANGA IBIBAZO

Nta kibazo cyangwa igikorwa icyo ari cyo cyose giturutse kuri nyirikarita kijyanye n'igikorwa cyabayeho hakoreshejwe ikarita gishobora kwakirwa nyuma y'iminsi 45 nyuma y'uko iki gihe kirangira kibarwa uhoreye ku itariki hakoreweho inyandiko igaragaza ibyakorewe kuri konti icyo gikorwa kiriho.

14. IHINDURWA RY'INGINGO ZIGIZE AMASEZERANO

LUF ishobora igihe icyo ari cyo cyose guhindura ingingo z'aya masezerano ikabimenesha ba nyirimakarita. Nyirikarita ukoresha iyo karita nyuma yo guhabwa bene iyo menyesha cyangwa udasubiza LUF iyo karita mu mins 15 iryo hindurwa ribaye afatwa nk'aho yemeye impinduka zakozwe kandi akaba asabwa kuzubahiriza.

15. GUTANGAZA AMAKURU

Iyo isanze ari ngombwa, LUF ifite uburenganzira bwo guha banki y'ubucuruzi iyo ari yo yose, ibigo by'imari cyangwa abacuruzi amakuru ayo ari yo yose yerekerye na nyirikarita mu gihe akoresha iyo karita mu buryo budakwiye cyangwa mu buriganya cyangwa kugirango ibashe kugaruzwa igehe yatakaye, yibwe cyangwa igihe bikekwa ko yatwawe. Muri urwo rwego, nyirikarita atanze mu buryo budasubirwaho kandi bwuzuye uburenganzira bwo gutangaza bene ayo makuru

Italiki :

Amazina:

Umukono: